

Formandens beretning fra januar 2004 til januar 2005

Dansk Selskab for Palliativ Medicin (DSPaM) blev stiftet den 13. juni 2001. Vi er i dag 84 personlige medlemmer og 8 firmamedlemmer.

Bestyrelsen har i året der gik bestået af: Lise Pedersen (formand) (LP), Tove Vejlgaard (næstformand) (TV), Lars Clausen (sekretær og kasserer), Svend S. Ottesen og Roar R. Maagaard. Herudover 2 suppleanter: Preben H. Olsen og Bent Enig. Sidstnævnte udtrådte af bestyrelsen i oktober 2004 på grund af andet arbejdspress. Der har siden stiftelsen af DSPaM været afholdt bestyrelsesmøder cirka hver anden måned i Lægeforeningens Fællessekretariat, som DSPaM er tilknyttet.

Den palliative indsats har fået *politisk fokus* i det forgangne år, hvilket har resulteret i, at regeringen har afsat en bevilling på 100 mio. kr. til nyt hospicebyggeri i de kommende år. Bestyrelsen finder, at dette er meget positivt, men det er absolut ikke tilstrækkeligt. Hospice fokuserer på den døende patient og på tiden umiddelbart op til døden. I følge WHO's seneste definition fra 2002, som DSPaM anvender, omfatter den palliative indsats hele forløbet for den uhelbredeligt syge patient. Den palliative indsats skal ikke være afhængig af hvor i sygdomsforløbet patienten befinder sig, men bør baseres på kompleksiteten og tyngden i den palliative patients problemer. Den palliative indsats handler ikke alene om en værdig død, men også om patientens og de pårørendes livskvalitet under forløbet af alvorlig, livstruende sygdom. En kvalificeret indsats på området kræver etablering af palliative centerfunktioner (bestående af hospicesenge, intensive palliative senge, ambulatorium og udgående teams), der kan tage sig af patienter i alle faser af sygdomsforløbet, varetage uddannelse, forskning og kvalitetssikring og være bindeled mellem den palliative indsats på basis niveau og specialist niveau. Der er behov for uddannelse, kvalitetsudvikling og forskning, sådan at de palliative patienter kan få en evidensbaseret behandling og pleje. Formanden (LP) og næstformanden (TV) har understreget disse synspunkter i *interviews til Dagens Medicin* (28.1.2005).

Et af DSPaM's store fokusområder siden etablering af selskabet har været *den lægelige uddannelse i palliativ medicin*, og DSPaM har, sammen med de nordiske søsterselskaber fået etableret *Nordic Specialist Course in Palliative Medicine*. Kurset er opbygget af 6 moduler af hver en uges varighed og løber over 2 år. Det første kursus startede i oktober 2003 og afsluttes med eksamen og fremlægning af bundne opgaver i maj 2005. Der deltager i alt 30 nordiske kursister i dette kursus, hvoraf de 6 er danskere. Det femte modul er netop i januar 2005 afviklet med succes i København i Kræftens Bekæmpelses lokaler. Danmark står for undervisning i Kommunikation (2 plus 2 dage, arrangeret af LP) og smertebehandling (2 dage, arrangeret af Per Sjøgren). Styregruppen for *Nordic Specialist Course in Palliative Medicine* består af 2 medlemmer fra hver af de nordiske landes bestyrelser, dog kun en enkelt person fra Island. TV og LP er de danske

medlemmer af styregruppen, der har holdt regelmæssige møder i København med måneders mellemrum. I forbindelse med sidste styregruppemøde oplyste de svenske medlemmer, at Peter Strang, professor i palliativ medicin i Sverige, har oprettet sit eget specialistkursus i palliativ medicin i Stockholm med start i 2005. Svenskerne har dog senere meddelt, at de fortsat støtter aktivt op omkring *Nordic Specialist Course in Palliative Medicine*. Næste kursus starter i efteråret 2005. Der er 11 danske kvalificerede ansøgere, der alle er optaget.

I det forgangne år er kurset blevet endnu stærkere forankret i Danmark, idet sekretariatsfunktionen nu ligger i København i Den Almindelige Danske Lægeforenings Kursusafdeling, der har påtaget sig at gennemføre sekretariatsfunktionen for det første kursus gratis, medens man får et overblik over de økonomiske udgifter i forbindelse hermed. DSPaM vil herefter modtage et tilbud om, hvad Lægeforeningen skal have for at påtage sig den fortsatte sekretariatsfunktion for *Nordic Specialist Course in Palliative Medicine*.

Kurset bliver finansieret via deltagerafgifter. Herudover har kommunikationsmodulerne modtaget støtte fra Nordisk Cancer Union (NCU) gennem et legat på 14.000 Euro og Kræftens Bekæmpelse har støttet kurset ved gratis udlån af lokaler.

Styregruppen har påtaget sig et stort ulønnet arbejde i forbindelse med planlægning og afvikling af de forskellige moduler, og dette er uholdbart i længden. DSPaM har tidligere henvendt sig til sundhedsstyrelsen med henblik på etablering af en uddannelse i Palliativ Medicin. Sundhedsstyrelsen har imidlertid afvist enhver form for støtte under henvisning til, at Palliativ Medicin ikke er et medicinsk speciale, men et fagområde. Formand (LP) og næstformand (TV) har i oktober 2004 skrevet et *brev til sundhedsminister Lars Løkke Rasmussen* og i korte træk beskrevet DSPaM's formål, det Nordiske Specialist kursus samt oven for beskrevne problemer og anmodet om en samtale med sundhedsministeren med henblik på økonomisk støtte til kurset. Vi har fået skriftligt svar fra sundhedsministeren dateret 22.12.04. Han skriver, at han har anmodet Sundhedsstyrelsen om en udtalelse, som vedlægges brevet i kopi, og på denne baggrund afvises anmodningen. Ministerens afslag forekommer absurd, fordi han i sit svar til DSPaM erkender, at der bliver øget behov for palliativ viden, efterhånden som man bygger nye hospicer for hospicepuljen: ”Det må i den forbindelse forventes, at der opstår et stort behov for sundhedsfagligt personale med palliativ kompetence og dermed efterspørgsel efter jeres udbudte kurser. Jeg kan derfor kun opfordre jer til at udbrede kendskabet til Dansk Selskab for Palliativ Medicin, idet der vil være god brug for jeres viden, arbejdsomhed og ildsjæl fremover.”

DSPaM har fået registreret *palliativ medicin som et fagområde* i *Dansk Medicinsk Selskabs* (DMS) regi. Det er intentionen at fagområdebeskrivelser skal kunne danne grundlag for ansættelser af overlæger inden for fagområdet. Foreløbigt er

fagområdebeskrivelsen for Palliativ Medicin lagt ud på DMS' hjemmeside og på vores egen hjemmeside (www.dspam.suite.dk).

DSPaM har udpeget Tove Vejlgård til den af **Sundhedsstyrelsen** nedsatte **nationale følgegruppe** for palliativ indsats i Danmark, som har til opgave at følge og stimulere udviklingen af den samlede palliative indsats, herunder at påpege behov for uddannelse og forskning. Øvrige deltagere i arbejdsgruppen er: Amdsrådsforeningen, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Kommunernes Landsforening, Faglig Sammenslutning for Sygeplejersker, der arbejder med Kræftpatienter, Sygehuspræsternes Sammenslutning, Kræftens Bekæmpelse, Hospice Forum i Danmark og Foreningen for Palliativ Indsats. Gruppen har aktuelt fået til opgave at formulere et afsnit om målet for den palliative indsats for kræftpatienter i Danmark til den nye Kræftplan, der p.t. er under udformning.

I 2004 har bestyrelsen prioriteret **samarbejdet med de øvrige organisationer indenfor den palliative indsats** højt, og DSPaM har indledt et samarbejde med Foreningen for Palliativ Indsats, Kræftens Bekæmpelse og Hospice Forum Danmark og de fire foreninger har i fællesskab søgt Indenrigs- og Sundhedsministeriets "hospicepuljer" om økonomisk støtte til etablering og opbygning af et murstensløst nationalt videns- og forskningscenter for den palliative indsats. Desværre er ansøgningen blevet afvist, idet alle hospicepuljens midler er allokeret til etablering af nye hospicesenge.

I samarbejde med medlemmer fra bestyrelsen for Foreningen for Palliativ Indsats deltog LP, som medlem af planlægningsgruppen og formand for det videnskabelige udvalg, i planlægningen af **7. Nordiske Palliative Kongres i Århus 26.- 29. maj 2004: "Palliation i udvikling"**. Kongressen blev en faglig succes.

Foreningens synspunkter for den palliative indsats har også været repræsenteret ved Gerd Leikersfeld i en arbejdsgruppe under de praktiserende lægers faglige selskab (Dansk Selskab for Almen Medicin) som har udarbejdet **faglige retningslinier for en palliativ indsats i primærsektoren** . Vejledningen er publiceret i 2004: "Klinisk vejledning: Palliation i primærsektoren" og kan studeres på www.dsam.dk (kvalitetsudvikling/vejledninger).

Selskabet er endvidere ved TV repræsenteret i styregruppen for **Dansk Lungecancergruppe** (DLCG), og er formand for den palliative gruppe, der har udarbejdet anbefalinger for det palliative forløb ved lungecancer til DLCG's referenceprogram.

En **multicenter undersøgelse af cancersmerte** behandling på hospitaler i Danmark er startet i DSPaM's regi. Undersøgelsen er godkendt af etisk komité og styres af Per Sjøgren og Lena Lundorff.

Bestyrelsen ønsker tillige i den kommende tid at fokusere på udviklingen af *evidensbaserede kliniske retningslinjer*, hvilket afspejler valget af fagligt emne for årsmødet 2005 "What makes a good clinical guideline? Quality assessment criteria (AGREE guideline appraisal tool)".

DSPaM er medlem af *European Association for Palliative Care* (EAPC). Det drejer sig om et kollektivt medlemskab, således at vi alle er EAPC medlemmer og blandt andet kan opnå billigere kongresgebyrer og billigere abonnementspris på *European Journal of Palliative Care*.

Bestyrelsen ønsker principielt, at dens arbejde er "åbent" - på den måde at forstå, at selskabets medlemmer frit kan henvende sig med problemer, ideer og forslag, som man mener, bestyrelsen skal interessere sig for.

Til sidst vil jeg gerne takke selskabets sponsorer og selskabets sekretariat i Fællessekretariatet ved Birgitte Jensen, for hendes store engagement og arbejdsindsats.

Lise Pedersen
Formand